

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ตลอดจนปัญหาในการใช้หลักสูตรดังกล่าวด้วย โดยมีการดำเนินการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9
2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัย คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ในปีการศึกษา 2529 มีจำนวนทั้งสิ้น 66 โรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยประชากรผู้ให้ข้อมูล จำนวน 323 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 198 คน ครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 125 คน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนได้ดังนี้

- 1.1 โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 35 โรงเรียน ประกอบด้วย ประชากรผู้ให้ข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 187 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร 105 คน และครูผู้สอน จำนวน 82 คน

1.2 โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง จำนวน 31 โรงเรียน ประกอบด้วย ประชากรผู้ให้ข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 136 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 93 คน และครูผู้สอน จำนวน 43 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร เป็นผู้ตอบมี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) และแบบปลายเปิด (open-ended) โดยถามในเรื่อง เพศ อายุ ศาสนาที่นับถือ ภูมิตำทางการศึกษา ภูมิตำทางพระพุทธรศาสนา ตำแหน่งหน้าที่ทางราชการ ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งขนาดโรงเรียน ประสบการณ์ในการปฏิบัติธรรม การเป็นสถานที่จัดอบรมทางพระพุทธรศาสนาของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรวิชาพระพุทธรศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (check list) และแบบปลายเปิด (open-ended) โดยถามในเรื่องการบริหารและบริการหลักสูตรมีรายละเอียดเกี่ยวกับ การเตรียมบุคลากร การจัดครูเข้าสอน การบริการหลักสูตรภายในโรงเรียน และการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาในการใช้หลักสูตรวิชาพระพุทธรศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) และแบบปลายเปิด (open-ended) โดยถามปัญหาแต่ละด้านของการใช้หลักสูตร ในตอนที่ 2 ของแบบสอบถาม

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามสำหรับครูสอนวิชาพระพุทธรศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นผู้ตอบ มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ

แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (check list) และแบบปลายเปิด (open-ended) โดยถามในเรื่อง เพศ อายุ ศาสนา วุฒิทางการศึกษา วุฒิทางพระพุทธศาสนา จำนวนความที่สอนต่อสัปดาห์ ระดับชั้นและจำนวนความที่สอนวิชาพระพุทธศาสนา การสอนรายวิชาอื่น ประสิทธิภาพในการสอนวิชาศีลธรรม พระพุทธศาสนา ประสิทธิภาพในการปฏิบัติธรรม ประสิทธิภาพในการเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิชาพระพุทธศาสนา

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (check list) และแบบปลายเปิด (open-ended) โดยถามในด้านการบริหารและบริการหลักสูตร มีรายละเอียดเกี่ยวกับ การเตรียมบุคลากร การจัดครูเข้าสอน การบริการหลักสูตรภายในโรงเรียน และการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน ตามรายละเอียดเกี่ยวกับ การวางแผนการสอน เทคนิคและวิธีสอน กิจกรรมเสริมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาในการใช้หลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (check list) และแบบปลายเปิด (open-ended) โดยถามปัญหาแต่ละด้านของการใช้หลักสูตรในตอนที่ 2 ของแบบสอบถาม

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นต่อไปนี้

3.1 ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีและหลักการต่าง ๆ ของหลักสูตร ตลอดจนหลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 เอกสารบทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักวิชาการจากศูนย์พัฒนาหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 สร้างชอกระหังคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) และแบบปลายเปิด (open-ended) เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพการใช้หลักสูตร และปัญหาการใช้หลักสูตร

3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ เพื่อให้ข้อเสนอแนะ และนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในภาคผนวก) ตรวจสอบและพิจารณาความครอบคลุมของเนื้อหา

3.5 แบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไข ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะ โดยผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาและแก้ไขแล้วไปใช้กับประชากร

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ขอหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังกรมสามัญศึกษา เพื่อให้กรมสามัญศึกษา ออกหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9 ที่เป็นประชากรจำนวนทั้งสิ้น 66 โรงเรียน (รายชื่อโรงเรียนอยู่ในภาคผนวก)

การส่งและเก็บแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ไปส่งและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดสกลนคร ส่วนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอุดรธานี ขอนแก่น เลย และหนองคาย ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ พร้อมสอของเปล่า คิคราไปรษณียากรให้โรงเรียนส่งกลับมายังผู้วิจัยทางไปรษณีย์

แบบสอบถามที่ส่งไปยังประชากร มีจำนวนทั้งสิ้น 323 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด 287 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.85 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 273 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.52 ดังรายละเอียดปรากฏในตารางที่ 1 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป และได้รับกลับคืนที่สมบูรณ์ที่นำมา
วิเคราะห์ จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ประชากร โรงเรียน	ขนาดใหญ่			ขนาดกลาง			แบบสอบถามที่สมบูรณ์	
	จำนวน ที่ส่ง	จำนวน ที่รับคืน	ร้อยละ	จำนวน ที่ส่ง	จำนวน ที่รับคืน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	105	92	87.66	93	80	86.02	172	86.87
ครูผู้สอน	82	64	78.05	43	37	86.05	101	80.80
รวม	187	156	83.42	136	117	86.03	273	84.52

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา และมีความสมบูรณ์ทั้งหมดนำมา
วิเคราะห์ โดยหาค่าร้อยละ เป็นรายชื่อ ทั้งของผู้บริหาร และครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา
โดยหาค่าสถิติเป็นตอน ๆ เหมือนกันทั้ง 2 ฉบับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์
โดยใช้ค่าร้อยละ พร้อมทั้งเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตร วิเคราะห์โดยใช้ค่า
ร้อยละ พร้อมทั้งเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตร วิเคราะห์โดยเสนอเป็น
ความเรียง แสดงค่าร้อยละ ของปัญหาการใช้หลักสูตรในแต่ละด้าน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สูตรคำนวณหาค่าร้อยละ

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}}$$